

HUIDDIER IN THE SPOTLIGHT

DE AUSTRALISCHE FLAPPENTAK

Dit keer een *huisdier in the spotlight* dat geen botjes heeft en dus ook geen gewerveld dier is. Dat is best van belang, omdat de wetgeving in het 'Besluit houders van dieren' uitsluitend gericht is op gewervelde dieren. Voor de verkoop van insecten en andere geleedpotigen heb je volgens het besluit dus geen opleiding nodig en ook geen UBN-nummer.

TEKST: GERRIT HOFSTRA | FOTO'S: SHUTTERSTOCK, ILSE BOEKHOVEN EN SAREFO

Huisdier in the spotlight

In elke editie belicht het Dibevo-Vakblad een huisdier. Wat zijn de belangrijkste kenmerken, hoe presenteert je het dier in de winkel, wat is het verhaal bij dit dier en hoe informeer je je klant?

De Australische flappentak is een insect, wat je makkelijk kunt zien aan het bouwplan: zes pootjes en vier vleugels. Zoogdieren hebben als standaardbouwplan vier pootjes. Vleermuizen hebben er daar twee van omgebouwd naar vleugels, maar het oorspronkelijk bouwplan is nog duidelijk herkenbaar. Overigens heeft alleen het volwassen mannetje vleugels en twee daarvan zijn geëvolueerd tot dekschilden. Oorspronkelijk komt de Australische flappentak uit... Australië. Dat was niet zo moeilijk toch?

GEDRAG

Wandelende takken zijn geen dieren die je gaan herkennen of zich aan je gaan hechten. Dat betekent echter niet dat ze daarom minder interessant zijn. Het gedrag van deze dieren is er vooral op gericht om niet opgegeten te worden. Daarvoor hebben ze een aantal strategieën die allemaal ingezet worden.

- 1) Als ze me niet zien, kunnen ze me niet opeten. Dit is een strategie die eigenlijk door alle wandelende takken en wandelende bladeren gebruikt wordt: zorg dat je eruitziet als een (dood) blaadje en gedraag je daarbij zo plantaardig mogelijk. Dus weinig bewegen en als je dan toch moet bewegen, doe je dat heen en weer wiegelend, zodat het effect lijkt op een dood takje in de wind. Flappentakken zijn hier ondanks hun grootte meesters in. Zelfs op de poten zitten bladachtige verdikkingen, zodat het hele beeld met een beetje fantasie op een takje met wat blaadjes lijkt.
- 2) Als ze me dan toch zien, is het beter dat ze denken dat ik een gevaarlijk dier ben in plaats van een smakelijk hapje. Bij dreiging buigt het vrouwtje het achterlijf over de rug naar boven en naar voren zodat het effect een beetje lijkt op een schorpioen. De zeer jonge takjes hebben een sterk afwijkende kleur (zwart met een rode kop) waardoor ze lijken op een mier (red-headed spider ant; *Leptomyrme erythrocephalus*). De jonge takjes gedragen zich ook mierachtig met snel kleine stukjes lopen en dan even stilstaan. Zodra de typische rode kop verdwijnt schakelen ook de nymphen over op de 'ik-ben-een-schorpioen'-tactiek.

Gezien het feit dat ze absoluut niet zeldzaam zijn, werken de strategieën goed, al moet daar wel aan worden toegevoegd dat ze nog een strategie gebruiken, namelijk: zorg dat je in ieder geval veel jongen produceert, dan is het voor de soort niet zo ernstig als er eens een paar worden opgegeten.

VOEDSEL

Eigenlijk zijn alle wandelende takken planteneters, maar soms komt de soort plant heel erg nauw. De Australische flappentak eet braam-, framboos-, eik-, roos-, hazelaar- en eucalyptusbladeren. Pas

op voor rozenstruiken uit de winkel, die zijn altijd bespoten met insecticiden! Eucalyptus is veelal onbespoten, maar voor de zekerheid moet je altijd even informeren bij de winkel.

Het makkelijkste voer is braam. Dat is met enige moeite het hele jaar door beschikbaar en ze doen het er prima op. Zet de braamtakken wel in een potje met water en zorg ervoor dat de jonge wandelende takken niet kunnen verdrinken in dat water. Dat kan bijvoorbeeld door een potje te gebruiken met wat gaatjes in het deksel of door het potje af te sluiten met wat schuimrubber. Verder twee keer per week licht sproeien en zorgen voor voldoende ventilatie. De temperatuur mag 20 tot 30 graden zijn; dus gewoon kamertemperatuur. Kijk voor een uitgebreide handleiding voor de verzorging op de website van het LICG.

VOORTPLANTING

Een volwassen vrouwtje zal gedurende haar hele leven drie tot vier eitjes per dag produceren. De eitjes worden met een flinke zwiep van het achterlijf de wereld in geslingerd. Je hoort ze letterlijk tegen de ruit tikken. Hoewel er voor deze soort zowel mannetjes als vrouwtjes bestaan, zijn die laatste niet perse nodig voor de voortplanting. Als er geen mannetjes zijn, gaan ze gewoon over op parthenogenesis en komen er uit de onbevuchte eitjes vrouwtjes. De eitjes zien er een beetje uit als een rond keteltje met een dekseltje en een knopje op het dekseltje. Het duurt wel lang voor ze uitkomen. Een paar maanden is heel normaal en ik heb ook wel meegemaakt dat het bijna een jaar duurt. Waarschijnlijk waren dat parthenogenetische eitjes. Die doen er aanzienlijk langer over om uit te komen.

IN DE WINKEL

Wandelende takken zijn voor veel mensen dieren die redelijk onbekend zijn en dat geldt zeker voor grote soorten met veel aanhangsels, zoals de flappentak. Ze roepen daarom veel vragen op en het is daarom verstandig ze in een terrarium op of naast de toonbank te plaatsen. Wanneer je eenmaal in gesprek bent met de klant is dat een prima moment om ook verkoop ter sprake te brengen, en zeker niet alleen van de flappentakken. Voor de dieren is dat overigens geen probleem, zolang je ze fysiek met rust laat, schijnen ze mensen aan de andere kant van de ruit niet op te merken. Ik heb in ieder geval nog nooit iets gemerkt van stress. ←

Het gedrag van flappentakken is er vooral op gericht om niet opgegeten te worden.

↑ Een aantal eitjes en een nimf van de Australische Flappentak